

22/09/2015

BR. 405

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

SKANDAL

**U ovom broju:
Severni tok dva
Kakve promene donosi?**

*Informacije objavljene u ovom Biltenu ne treba tumačiti kao opredeljenje AERS prema temama kojima se bave
Selektovao i uredio Dušan Daković – dusan.dakovic@aers.rs*

Posledice skandala sa Folksvagenom

Tema koja je od prošle nedelje u centru pažnje evropske energetske scene su posledice nastale obelodanjivanjem skandala sa dizel-automobilima Folksvagen. Pošto je američki regulator prvi utvrdio da su Folksvagenova dizel vozila opremljena softverom namenjenim da manipuliše pri kontroli izduvnih gasova, nemački proizvođač je brže bolje priznao da je čak 11 miliona njegovih vozila širom sveta opremljeno tim instrumentom.

Ostavke - kolateralna šteta

Ostavka generalnog direktora jednog od najvećih svetskih proizvođača automobila, Martina Vinterkorna, i serija otkaza koje najavljuju i u Audiju i Porše, pa čak i udar koji će pretrpeti nemačka privreda u celini, predstavljaju „kolateralnu štetu“ u odnosu na dalekosežne posledice koje će uslediti u oblasti klimatske regulative, do stizanja „cunami talasa“ do evropske rafinerijske privrede, podređene generalno proizvodnji dizela. Neki od analitičara pomalo žure sa ocenom da bi skandal mogao značiti kraj za dizel motore.

Foto: Kontrola izduvnih gasova u laboratoriji

Evropski parlament traži hitne mere

Članovi Komiteta za prirodnu sredinu Evropskog parlamenta odmah su krajem prošle nedelje zatražili od Evropske komisije da donese predloge zaoštavanja provere emisije izduvnih gasova kod svih vozila, dok su četiri zemlje članice Evropske unije zatražile uvođenje ograničenja za emisije ugljendioksida iz kamiona. EU zakoni o ograničenju emisija CO₂ i azot-dioksida (NO₂) su od ranije bili na udaru kritika ekoloških organizacija zbog svoje blagosti, što ovi dovode u vezu sa jakim lobističkim uticajem najmoćnijih sektora evropske privrede - od naftnih kolosa, do automobilske industrije. Neposredno pre otkrivanja skandala sa Folksvagenom, pojavile su se informacije o lobističkim akcijama evropskih energetskih kolosa, radi ublažavanja klimatskih ciljeva koje EU priprema za narednu dekadu 2030.-2040.

Pravila na nivou EU - kontrola na nivou članica

Prema postojećim EU pravilima, granice dozvoljene emisije otrovnih gasova iz automobila uspostavljene su na nivou Unije, ali je kontrola i njihovo usvajanje prepušteno nivou nacionalnih vlasti. Za razliku, u SAD je sistem izdavanja ovih certifikata centralizovan, piše Bloomberg.

„Poruka Evropske komisije je jasna: nulta tolerancija na prevaru i rigorozno poštovanje EU pravila. Potrebno nam je trajna i moćna kontrola emisija gasova na licu mesta“, izjavila je 24. septembra EU komesar za UNUTRAŠNJE TRŽIŠTE I industriju, Elizabeta Bijenkovska. Reuters, piše da je EU razvila kontrole emisija gasova prilagođene stvarnoj situaciji na putevima, a ne samo u laboratorijama, kao do sada. Ovaj novi način kontrole počćeće fazno da se uvodi od januara iduće godine.

Teška teretna vozila bez regulative

U međuvremenu, vlade Britanije, Belgije, Slovenije i Holandije zatražile uvođenje obavezujućih granica za nivo CO2 koje ispuštaju kamioni, odakle inače dolazi 30% ukupnih

emisija štetnih gasova u drumskom saobraćaju. Evropska komisija je uvela granicu od 95 grama CO2 koje će moći maksimalno da ispuštaju automobilski i kombi motori počev od 2021. godine po pređenom kilometru, ali emisije iz teških teretnih vozila (*heavy duty vehicles - HDVs*) i dalje nisu regulisana.

Elzbieta Bienkowska :
"Our message is clear: zero tolerance on fraud and rigorous compliance with EU rules".

Folkswagen dobio rok do 7. oktobra

BERLIN - Nemačke vlasti odredile su rok do 7. oktobra za proizvođača automobila Volkswagen da uskladi sva vozila sa dizel motorom sa nacionalnim propisima o zagađenju, piše u nedelju ***Bild am zontag***". Federalna kancelarija za motorna vozila (KBA) saopštila je da Volkswagen treba da do 7. oktobra "izradi plan i mere" za ispunjenje standarda u vezi sa emisijom štetnih gasova bez korištenja softvera koji lažira podatke o zagađenju. U protivnom, KBA upozorava da će Vlada povući odobrenje za sporne modele, što znači da se oni neće moći prodavati niti se mogu kretati na putevima Nemačke.

ČEZ kupuje termoelektrane na uglj u Nemačkoj?

PRAG - Češki ČEZ razmatra mogućnost davanja ponude za četiri termoelektrane na uglj koje prodaje Vattenfall. Ta nemačka kompanija je u vlasništvu države, koja forsiranjem obnovljivih izvora destimuliše domaće proizvođače električne energije da zadrže elektrane na uglj. Zatvaranje svojih

termoelektrana na uglj već su najavili i nemački energetske kolosi, E.On i RWE, a sada je i Vattenfall odlučio da svoje elektrane stavi na doboš. ČEZ je sedma po jačini evropska elektroprivredna kompanija, sa veoma jakim novčanim tokovima i malim dugovanjima u odnosu na konkurenciju, objašnjava **Reuters**. Vattenfall je najavio prodaju i 10 hidroelektrana, što bi moglo dobro balansirati njegov proizvodni portfolio.

Gradiće se novi reaktori rumunske nuklearke Černavoda

BUKUREŠT - Rumunski operator nuklearne energije kompanija Nuclearelectrica je objavila da će na svojoj generalnoj skupštini akcionara, 22. oktobra zatražiti saglasnost za memorandum o razumevanju o razvoju, izgradnji i radu reaktora broj 3 i 4 u NE Cernavoda. Taj

dokument je u septembru dobio zeleno svetlo od vlade, a partner i investitor će biti kineska kompanija China Nuclear Power Corp. **Nine o' Clock**.

Gasprom: Ukrajini gas po ceni od 230\$ - do kraja godine

MOSKVA - Ukrajina će platiti za ruski gas 230 dolara za hiljadu kubnih metara u četvrtom kvartalu 2015. godine, uključujući popust, izjavio je u subotu ruski ministar energetike Aleksandar Novak. On je rekao da će Evropska komisija finansirati kupovinu prirodnog gasa od Rusije za

Ukrajinu za zimski period. Novak je dodao i da moguće nove sankcije Kijeva neće imati negativne posledice po u petak dogovoren komercijalni ugovor o kupovini gasa između Gasproma i ukrajinskog Naftogasa.

U međuvremenu, čelnik Gasproma Aleksej Miler nije odbacio mogućnost vanrednih problema sa tranzitom gasa u Evropu tokom zimske sezone jer će Kijev da kupi samo dve milijarde kubnih metara gasa prema prvobitnom protokolu, što neće biti dovoljno u slučaju jake zime. „Mi smo utvrdili da će Ukrajina dobiti (od EU) 500 miliona dolara i sa početkom oktobra Ukrajina će početi da dobija ruski gas. Ipak, ako zima bude neuobičajeno hladna, mogu se očekivati problemi“, rekao je Miler u intervjuu za televiziju „Rusija-24“.

U Briselu je u petak održana nova runda trilateralnih razgovora EU, Ukrajine i Rusije o „zimskom paketu“, odnosno cjeni ruskog gasa u periodu od 1. oktobra do aprila 2016. godine. Maroš Šefčovič, potpredsednik Evropske komisije za energetske uniju, rekao je da je postignut sporazum o „zimskom paketu“ i isporukama gasa Ukrajini u zimskom periodu. On je dodao da je ovim sporazumom utvrđeno da će Ukrajina dobijati ruski gas šest meseci, zaključno sa martom 2016. godine, prenose **agencije**.

Kakve promene Evropi i Ukrajini donosi Severni tok dva?

MOSKVA, BRISEL, KIJEV - Kakve će posledice doneti projekat udvostručenja kapaciteta rusko-nemačkog gasovoda Severni tok, tema je koja nastavlja da zaokuplja pažnju analitičara. U međuvremenu je ova ruska inicijativa, pod imenom Severni tok dva, napredovala sa pozicije sporazuma o namerama, na obavezujući sporazum, a Gazprom je formirao konzorcijum projekta sa više velikih evropskih energetskih kompanija. Planirane da budu postavljene između Rusije i Nemačke, podno Baltičkog mora do 2019, dve dodatne cevi gasovoda udvostručiće kapacitete Severnog toka na 110 milijardi m³ (bcm) godišnje.

Logika Moskve je potpuno jasna - smanjuje zavisnost od politički nestabilnog i troškovno skupljeg pravca preko Ukrajine. Za razliku od rute preko Ukrajine, pod punom nadležnosti Kijeva, Severni tok je, kako u utorak prenosi **OilPrice.com**, u potpunoj kontroli Gazproma, sa neprikosnovenim udelom od 51%, jedinom autorizovanim korisnikom kapaciteta gasovoda i jedinom ovlašćenim prodavcem gasa na mestima preuzimanja u Evropi. Ova činjenica, jasno, izaziva glavobolju u Briselu, odakle se međutim za sada jedino upućuje upozorenje Moskvi da će Severni tok dva morati da poštuje svu EU energetsku regulativu od trenutka kada gas uđe na teritoriju EU. Iz Gazproma je odmah odgovoreno da kompanija sa tim stavom nema nikakav problem.

Upadljivo je da se rok kompletiranja projekta Severni tok dva, 2019., podudara sa trenutkom isticanja rusko-ukrajinskog ugovora o snabdevanju i tranzitu gasa. Iz Moskve je javno saopšteno da Rusija namerava da sklopi novi ugovor sa Ukrajinom, ali je jasno da će količine gasa koje tuda budu išle u Evropu biti drastično manje od postojećih. Tim pravcem Gazprom, naime, mora da snabdeva kupce na istoku i jugu Evrope, Od Moldavije, preko Bugarske, Srbije, Grčke do potrošača na zapadu Turske. Transport preko Ukrajine je inače poslednjih godina konstantno smanjivan, sa 110 bcm u prošloj dekadi (odnosno 80% ukupnog ruskog izvoza u Evropu), na 85 bcm u 2013 i 62 milijarde kubika u 2014 (nekih 40% ukupnog izvoza Rusije u Evropu). Za ovu godinu, Gazprom predviđa se tim pravcem izvoz od 51 milijardu kubnih metara.

Samim tim i Ukrajinski prihodi od tranzita ruskog gasa su srazmerno smanjivani. Sa četiri milijarde dolara u 2013., na nekih tri milijarde u 2014., dok se za ovu godinu ne očekuju prihodi iznad dve milijarde. Po sadašnjoj ceni, analitičari **Jamestown.org** računaju da bi ukrajinski gasni transportni sistem mogao postati nerentabilan, odnosno poslovati sa minusom, ako količine transporta ruskog gasa u Evropu padnu ispod 40 bcm godišnje. Ukrajina je, u ovom kontekstu, najavila pregovore sa Rusijom o povećanju tranzitne takse. Prema neoficijelnim podacima, tranzitna taksa sada iznosi 2,88 dolara za transport 1.000 kubika ruskog gasa na svakih 100 kilometara. Prema informacijama

Ukrinforma, Kijev to želi da podigne na između 3,7 i 5,5 dolara, zavisno od količina koje budu dogovorene. Mada još nije izvesno hoće li se Severni tok dva izgraditi, potpisani ugovori i postojeće računice, svakako ne navode zapadne kompanije da investiraju u projekat modernizacije ukrajinskog gasnog transportnog sistema. (Izvor: **NEDELJA, wpcserbia.rs**)

Naftna privreda traži spas u standardizaciji proizvodnje

- **Preneto iz biltena NEDELJA, Nacionalnog naftnog komiteta Srbije** -

LONDON - Ako cene nafte ostanu ispod 50 dolara, neće biti isplativo ulagati u već započete, ili planirane naftne i gasne projekte u svetu ukupne vrednosti čak 1,5 biliona dolara, pokazuje ovonedeljna analiza globalnog energetskog konsultanta Wood Mackenzie. Neki od započetih poslova biće zamrznuti, a planirani otkazani. Već je u ovom sektoru privrede, od kako su cene nafte prošlog leta krenule strmoglavo na dole, otkazano kapitalnih ulaganja u vrednosti 220 milijardi dolara, izračunao je konsultant.

Rezanje troškova na svim nivoima - gde je moguće

U takvoj situaciji, ključna preokupacija proizvođača nafte širom sveta, od malih, do takozvanih majorsa, ili velikana je rezanje troškova na svim nivoima. Prvenstveno u projektima nekonvencionalnih izvora, počev od naftnih peščara u Kanadi, preko uljnih škriljaca u SAD, ultradubokih ležišta u Brazilu i Africi, do teško dostupnih potencijala u podmorju Arktika. Izazov predstavljaju, međutim, i već iscrpljena stara polja u Severnom moru, gde je pad stepena eksploatacije podigao granicu troškovne isplativosti na mnogim mestima već iznad sadašnje cene sirove nafte.

Kompanije koje posluju na Severnom moru već su promenile šeme smena, radi smanjenja troškova. Prelazak sa dve, na „tri nedelje rada i tri nedelje odmora“ zahteva manje osoblja na morskim platformama, što je iz redova sindikata ocenjeno kao primoravanje osoblja na neljudske napore, odnosno 21 neprekinuti radni dan u trajanju od po deset sati. Ušteda se traži i u maksimalnom ubrzanju popravki na platformama, kako se ne bi prekidao rad, a manji proizvođači rešenja nalaze i u udruženom iznajmljivanju platformi radi pojeftinjenja tih troškova, piše Financial Times. Neke od kompanija, poput giganta Totala, idu dotle da čak preporučuju skiperima koji transportuju ljude i opremu za njihove platforme, da racionalizuju brzinu tih plovila, radi manje potrošnje goriva.

Pad investicija i rezanje troškova dovode u najtežu situaciju naftne servisne kompanije, koje su, prema podacima Totala, prinuđene da smanje cenu najma platformi za do 30 odsto, odnosno prihvate promenljive, umesto fiksne cenovne ugovore. Royal Dutch Shell je za 20 odsto smanjio troškove proizvodnje na platformama u Meksičkom zalivu, ali po cenu zatvaranja izvora, izuzev onih sa najmanjim troškovima eksploatacije.

Iskustvo automobilske industrije - standardizacija

Wood Mackenzie, međutim, ukazuje da se tek polovina izvora koje eksploatišu naftne kompanije može održati ovakvim načinima smanjenja troškova. Svi ostali moraće da se odlože, ili otkazu. To će na kraju primorati menadžmente, posebno srednjih i malih kompanija, da standardizuju velike delove proizvodnog procesa. To će, opet, voditi suštinskom preispitivanju načina budućeg rukovođenja ovim kompanijama, zaključuje ovaj konsultant.

Chris Wheaton, fond menadžer u Allianz Global Investors, povlači paralelu sa situacijom u kojoj je pre 30 godina bila automobilska industrija. „Tada se proizvođači automobila morali da prilagode okolnostima model proizvodnje, baš kao što sada to mora da uradi naftna privreda. Prelazak na zajedničke standarde je odavno bio potreban“, kaže on. Mnogi u naftnoj privredi priznaju da je strmoglavo uvećala troškove proizvodnje veoma raširena nepotrebna kompleksnost i dupliranje poslova, kao posledica poslovnog rivalstva. Ian Silk, koji rukovodi Shell-ovim projektima u dubokim vodama to ilustruje bizarnom činjenicom da operatori koriste 28 različitih nijansi žute boje da ofarbaju svoju podmorsku opremu. Ili koriste 250 različitih veličina ventila. Norveški Statoil je, stoga, počeo kampanju standardizacije opreme, za sada za offshore sektor, što će bez sumnje postati trend i u drugim segmentima ove privrede, piše **Financial Times**.

BiH prete sankcije Energetske zajednice

BANJALUKA/BEČ - BiH je sve bliže uvođenju sankcija Energetske zajednice ako do 16. oktobra, kada je u Tirani zakazana ministarska konferencija zemalja članica, zemlja ne bude imala usaglašen stav po pitanju energetike, prenose u subotu *Nezavisne novine* reči Mirka Šarovića, ministra spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH. On je potvrdio da je u četvrtak poslao pismo entitetskim ministrima energetike pozivajući ih na hitan sastanak kako bi

sankcije bile izbegnute.

„Moram da kažem da sankcije i dalje vise u vazduhu, posebno one koje bi se odnosile na investicije u gasnom sektoru“, rekao je Nezavisnim Šarović. To potvrđuje i Barbora Pojner, portparol Energetske zajednice (EnZ). Naime, rekla je da je Janez Kopač, direktor Sekretarijata EnZ, upozorio da je Evropski savet već podržao sankcije i da će one u Tirani biti usvojene.

„Sankcije su predložene jer ne postoji zakon o gasu u kome bi pisalo da nadležnost energetskog regulatora pripada Državnoj regulatornoj agenciji za energetiku na državnom nivou“, istakla je Pojnerova. Naglasila je i da BiH mora svoj kompletan energetski zakonski okvir prilagoditi Trećem energetskom paketu EU. Pojnerova je takođe rekla da je nerealno očekivati

da bi ovako kompleksan posao mogao biti završen do konferencije, mada postoji nada da se sankcije izbegnu. „Sankcije je moguće izbeći ako bi Savet ministara u najkraćem roku pružio čvrstu nameru za usvajanje zakona koji bi ta ovlašćenja dodelio državnom regulatoru“, rekla je ona.

Petar Đokić, ministar industrije, energetike i rudarstva RS, rekao je da je Vlada RS tražila od organa Saveta ministara da uvažavaju mišljenje entiteta o pitanjima energetike, s obzirom na to da, kako je istakao, ta oblast Dejtonom ne pripada nivou BiH.

BH-gas obezbedio značajno smanjenje cene tranzita gasa kroz Mađarsku

SARAJEVO - Generalni direktor „BH-gasa“ Mirza Sendijarević najvio je da će Nadzorni odbor te kompanije uskoro predložiti Vladi Federacije BiH pojeftinjenje prirodnog gasa za više od 15 odsto. „BH-gas je rešio decenijski problem sa mađarskim transporterom gasa FGSZ, čime su značajno smanjeni

transportni troškovi i postignuta bezbednost snabdevanja kroz Mađarsku. Na ovaj način stvorene su pretpostavke za sniženje cene gasa“, rekao je Sendijarević za portal *Kliks*.

Srbija najveće tržište električne energije u regionu

ZAGREB - Najveće tržište električne energije u regiji je Srbija s 3,5 miliona potrošača i potrošnjom oko 26,5 TWh struje, rečeno je na panelu „Otvoreno tržište struje“ koji se održan u okviru Energy Market Foruma III, prošle srede u Zagrebu. Slede Hrvatska s 2,38 miliona potrošača i 14,9 TWh. Slovenija ima 930 hiljada potrošača i 12,7 TWh potrošene struje, a u Bosni i Hercegovini se potroši oko 11 TWh električne energije godišnje. Činjenica je da u svim zemljama postoji veliki broj operatera, no isto tako da ih je mali broj aktivan. U Hrvatskoj je sedam aktivnih operatera, a u Sloveniji 11. Iako njihova tržišta nisu potpuno liberalizovana, Srbija ima 34 operatera, a BiH njih 29, rečeno je u uvodu Panela, prenosi **Poslovni dnevnik**.

Hrvatska: Struja će se plaćati prema stvarnoj potrošnji

ZAGREB - Od 1. oktobra HEP ima obvezu da svim potrošačima ugradi brojila za daljinsko očitavanje potrošene struje, što bi trebalo da smanji račune i obezbedi bolju kontrolu potrošnje, piše **Dnevnik.hr**. Ipak, kako konstatuje portal **Zagreb.info** „kako to biva kod nas u Hrvatskoj, do ugradnje brojila ipak ćemo morati čekati“.

Alternativni operateri u Hrvatskoj uzeli HEP-u 15% tržišta

ZAGREB - Alternativni operateri u Hrvatskoj uspeli su državnoj Hrvatskoj elektroprivredi (HEP) da uzmu 15 odsto tržišta, dok se u segmentu domaćinstva to kreće na nivou od oko osam odsto. Međutim, HEP je s druge strane snažno iskoračio u Sloveniju gde već sada zauzima pet odsto tržišta električne energije. rečeno je na panelu.

Naime iz Hrvatske energetske regulatorne agencije (HERA) rečeno je da je HEP operator distribucionog sistema „dužan da u roku od 15 godina opremi kupce iz kategorije domaćinstva brojlilima s daljinskim očitavanjem“. Srđan Žutobradić iz HERA dodaje u **Dnevnik.hr** da onaj ko poželi da brojilo ugradi pre nego što to učini HEP - sam snosi troškove, a što će minimalno iznositi 2 hiljade kuna (oko 260

evra). Prednost novog brojila je, kažu u Agenciji, i u tome što se ukida naknada od 10 kuna (1,3 evra) za mesečno samoočitavanje. 'Ukoliko brojilo omogući prikaz krivulje opterećenja tokom dana kupac će moći da prilagodi svoje navike potrošnji“, objašnjava Žutobradić.

Hrvatska: Kritika solidarne naknade za energetske sirotinju

ZAGREB - Eksperti hrvatskog Instituta za javne finansije okarakterisali su kao „kvazifiskalnu aktivnost države“ odluku vlade u Zagrebu da od oktobra ove godine uvede obavezu plaćanja solidarne naknade za sve potrošače električne energije u toj zemlji. Iz tih sredstava subvencionisaće se računi za struju tzv. energetske sirotinje, odnosno potrošača čiji prihodi nisu dovoljni da im obezbede potrebnu električnu energiju. Uvođenje te naknade je suprotno merama Vlade usmerenim na smanjenje neporezkih nameta, koji su u 2015. postali jedno od prioriternih područja ekonomske politike, komentarišu za **Poslovni dnevnik** stručnjaci Instituta, Anto Bajo i Irena Klemenčić. Zanimljivo je, dodaju oni, da Vlada nije u Registar neporezkih prihoda uključila namete koji opterećuju isključivo građane (poput solidarne naknade).

„Solidarna naknada je kvazifiskalna aktivnost države

s nepoznatim fiskalnim učinkom. Uz predlog dopuna Zakona o energiji, obrazloženje donošenja Uredbe, kao i uz predlog izmena i dopuna Zakona o socijalnoj zaštiti, nije navedena procena troška sprovođenja tih propisa (u obrazloženju je navedeno da neće biti direktnih rashoda za Državni budžet), niti tačan broj korisnika po centrima za socijalnu zaštitu. Iz dostupnih dokumenata Vlade nije jasno kako je utvrđen iznos koji je potrebno prikupiti solidarnom naknadom. Vlada je ovom Uredbom otvorila vrata da se solidarnom naknadom nadalje obuhvate i korisnici prirodnog gasa i toplotne energije“, konstatuju Bajo i Klemenčić.

Od 1. oktobra 60 do 70 hiljada domaćinstava u Hrvatskoj dobijaće mesečno vaučere od 200 kuna (oko 3.150 dinara) na ime pomoći za 125.000 građana definisanih u kategoriji energetske sirotinje, ili energetske ugroženih potrošača.

Solidarna naknada je dodatak na cenu električne energije za krajnjeg kupca iz kategorije domaćinstva. Visina naknade je 0,03 kune (0,48 dinara) za svaki kWh potrošene električne energije - bez PDV. Snabdevači elektrine energije dužni su da iznos naknade uplate na račun Državnog budžeta. Sredstva naknada se u budžetu evidentiraju kao namenska sredstva, pojašnjava **Poslovni**.

LNG Krk otpada ...bude li se insistiralo na ekonomskoj logici

ZAGREB - Koja zemlja ima najbolju šansu da postane regionalno gasno čvorište, tzv. hub, bila je glavna tema panela, održanog u sklopu Energy Market Forum III, u organizaciji **Poslovnog dnevnika** u sredu u Zagrebu. Pavao Vujnovac, predsednik Uprave Prvog plinarskog društva, istakao je da je u ovom slučaju više reč o političkom, nego tehničkom pitanju, što ilustruje na primeru hrvatskog projekta LNG Krk, „koji nema ekonomsku računicu“, već je zasnovan na EU premisama obezbeđenja energetske sigurnosti i diverzifikacije snabdevanja. LNG bi imao kapacitet od šest milijardi kubnih metara godišnje, što je za Hrvatsku daleko previše, pa će se projekt realizovati kad se postigne politički dogovor više zemalja koje će biti spremne da benefite, ali i rizike, smatra Vujnovac. Ako se i dalje bude insistiralo isključivo na ekonomskoj logici,

nije verovatno da će se LNG terminal na Krku ikada realizirati, upozorio je on

Uskoro kraj pregovora oko sudbine EPCG - cena za Italijane sporna

PODGORICA - Italijanska kompanija A2A za svoj udeo od 42% u Elektroprivredi Crne Gore traži 270 do 290 miliona evra, a Crna Gora je voljna da plati oko 200 miliona. To je ključna tačka sporenja u pregovorima o uslovima upravljanja većinski državnom EPCG, piše nezavisni portal *Vijesti*, dodajući da bi pregovori, koji su počeli krajem prošle godine i do sada prolongirani četiri puta, mogli biti okončani početkom oktobra. "Ne pregovaramo sada da ih isplatimo da odmah odu iz kompanije, već je to način osiguranja ako nastupe određene okolnosti, na koje ne mogu uticati. U tom slučaju oni mogu izaći, a mi da vratimo manjinski paket državi, koja sada ima 57% udela", kazali su sagovornici "Vijesti" iz tima Vlade. Izlazna opcija bi značila da italijanska kompanija može napustiti EPCG pod uslovom da nije odgovorna za probleme u funkcionisanju Elektroprivrede, zbog kojih bi došlo da razlaza usled koga se država obavezuje da otkupi udeo po dogovorenoj ceni. A2A je, kada je krajem 2009. godine ušla u EPCG, platila paket od 42% oko 430 miliona evra.

